

مدیریت و مدارا

در کلام علی^(ع)

«دریافتی از فرمانها بر المؤمنین به مالک»

دکتر علی شیروانی

سرشناسنامه	علی بن ابی طالب (ع) امام اول قبل از هجرت - ۴۰ ق
عنوان قراردادی	تهج البلاغه . فارسی - عربی - برگزیده . فرمان مالک اشتر
عنوان و نام پدیدآور	مدیریت و مدارا در کلام امام علی (ع) دریافتی از فرمان امیرالمومنین به مالک /
مترجم شارح علی شیروانی	(با گفتاری از محمد تقی جعفری)
مشخصات نشر : قم	دارالفکر ۱۳۸۶
مشخصات ظاهری	شابک ۷-۵۳-۶۰۱۲-۹۶۴-۹۷۸ ص ۱۰۱
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت کلی	فارسی - عربی این کتاب برگزیده و شرح فرمان مالک اشتر می باشد
یادداشت	کتابنامه به صورت زیرنویس
عنوان روی جلد	دریافتی از فرمان امیرمؤمنان به مالک : مدیریت و مدارا در کلام علی (ع)
موضوع	علی بن ابی طالب (ع) امام اول ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق - سیاست و حکومت اسلام و دولت - اسلام و سیاست
شناسه افزه	علی بن ابی طالب (ع) امام اول ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق . تهج البلاغه . برگزیده فرمان مالک اشتر شرح
شناسه افزوده	جعفری . محمد تقی . ۱۳۷۷-۱۳۰۲ - شیروانی علی ۱۳۴۳
رده بندی کنگره	۸۶: ش ۲۲ / ۸۳ BP رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۱۵
شماره کتابخانه ملی	۱۳۴: - ۸۱

مؤسس: مرحوم حضرت سید ابوالاسود دینوری و المسلمین
آقای حاج سید عبدالعزیز مولانا (ره)

مدیریت و مدارا در کلام علی (ع)

عهدنامه امیرالمومنین (ع) به مالک اشتر

مترجم: دکتر علی شیروانی

ناشر: انتشارات دارالفکر

نوبت چاپ: پنجم، ۱۳۸۵

چاپخانه: قدس، قم

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۵۰۰ تومان

شابک ۷-۵۳-۶۰۱۲-۹۶۴-۹۷۸ SBN 978-964-6012-54-7

دفتر مرکزی: قم خیابان معلم، مجتمع ناشران پلاک ۳۶

تلفن: ۳۷۷۲۳۶۴۵ / ۳۷ / ۴۲۵۴۴. فاکس: ۳۷۷۲۳۸۸۱

دفتر تهران: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری،

روبه روی اداره پست، پلاک ۱۲۴ واحدیک. تلفن: ۶۶۴۰۸۹۲۷

فروشگاه تهران: ۶۶۴۰۹۳۵۲

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
	گفتاری از علامه محمد تقی جعفری <small>رحمته الله علیه</small> در باره فرمان امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small>
۹	به مالک اشتر
۱۵	نگاهی به شخصیت مالک اشتر
	فرمان امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small> به مالک اشتر
۳۳	ضرورت خودسازی
۳۵	اخلاق رهبری
۳۹	پرهیز از غرور و خودپسندی
۴۱	مردم‌گرایی، حق‌گرایی
۴۳	ضرورت رازداری
۴۵	جایگاه صحیح مشورت
۴۷	اصول روابط اجتماعی رهبران
۵۱	شناخت اقشار گوناگون مردم

۵۵ نظامیان
۶۱ قضات
۶۵ کارگزاران دولتی
۶۷ مالیات دهندگان
۷۱ دبیران و منشیان
۷۵ بازرگانان و صاحبان صنایع
۷۷ خرومان و مستضعفان
۸۳ اخلاق اختصاصی رهبری
۸۷ اخلاق رهبری با خویشاوندان
۹۱ روش برخورد با دشمن
۹۵ هشدار از ریختن خون ناحق
۹۷ هشدار از خودپسندی
۹۷ هشدار از منت گذاری
۹۷ هشدار از شتابزدگی
۹۹ هشدار از امتیاز خواهی

پیشگفتار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرمان امیرالمؤمنین (ع) مالک اشتر، به گفته سید رضی (ره) «از طولانی ترین عهدنامه های آن حضرت و از نیکوترین آن ها» است. علی (ع) در این نامه آن چه را یک کارگزار و یک مدیر در زمینه های مختلف اجتماعی، سیاسی، حقوقی، نظامی و فرهنگی باید در نظر بگیرد و رعایت کند، بیان کرده است.

موقعیت اجتماعی مالک و محبوبیت وی نزد آن حضرت موجب شد که امام (ع) دستور العملی جامع برای اداره امر برای وی بنویسد. این عهدنامه که با سندهای گوناگون نقل شده همواره مورد توجه عالمان دین بوده، متنی گویا و روشن در معرفی نظام سیاسی اجتماعی اسلام به شمار می آید. علامه نائینی در کتاب تنبیه الامه می نویسد: «استاد علامه ما آیت الله العظمی میرزای شیرازی این عهد را سرمشق خود قرار داده و بر عمل به آن مواظبت می فرمود و تمام مراجع امور شرعی و سیاسی به تناسب کارشان به آن توجه

می کردند. اروپاییان بارها آن را ترجمه و در استنباط قوانین خویش
از آن سود می بردند.^(۱)

امید آن که با تأمل و تدبر در مضامین آن تصویر روشنی از مدینه
ففاضله اسلامی به دست آید و شبهه‌ها و ابهام‌ها درباره شیوه
حکومت دینی برطرف گردد.

والحمد لله رب العالمین

علی شیروانی

قم - حوزه علمیه

آبان ۸۰ / شعبان ۱۴۲۲

www.ketab.ir